

115/2000 Sb.

ZÁKON

ze dne 5. dubna 2000

o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy

ve znění zákona č. 476/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 130/2006 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy¹⁾ (dále jen "vybraný živočich").

(2) Náhrady škod poskytuje stát za podmínek, v rozsahu a způsobem, které jsou stanoveny tímto zákonem.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) vymezenými domestikovanými zvířaty skot, prasata, ovce, kozy, hrabavá a vodní drůbež, koně, osli a jejich kříženci, králíci a kožešinová zvířata,
- b) škodou újma způsobená vybraným živočichem uvedeným v § 3 na životě nebo zdraví fyzické osoby anebo na majetku osob uvedeném v § 4 písm. b) až i),
- c) uprchlým živočichem volně žijící živočich držený člověkem v zajetí, který svému držiteli unikl,
- d) rybami ryby chované k hospodářským účelům v rybnících,²⁾ sádkách, rybích líhních a odchovnách, klecových odchovech nebo pstružích farmách; a rovněž ryby v rybářských revírech,
- e) pasteveckým psem pes těžkého plemene používaného k hlídání vymezených domestikovaných zvířat před útoky šelem, včetně kříženců těchto plemen (např. slovenský čuvač, německý ovčák, kavkazský ovčák, kuvazs, pyrenejský pastevecký pes),
- f) uzavřeným objektem stavba nebo zařízení, které zabraňují vymezeným domestikovaným zvířatům ve volném pohybu mimo tento objekt (např. budova, ohrada, dvůr, oplocený pozemek).

§ 3

Vybraní živočichové

Vybranými živočichy jsou

- a) bobr evropský (*Castor fiber* L.),
- b) vydra říční (*Lutra lutra* L.),
- c) kormorán velký (*Phalacrocorax carbo* L.),
- d) los evropský (*Alces alces* L.),
- e) medvěd hnědý (*Ursus arctos* L.),
- f) rys ostrovid (*Lynx lynx* L.),
- g) vlk (*Canis lupus* L.).

§ 4

Předmět náhrady škody

Nahrazuje se škoda způsobená vybraným živočichem na

- a) životě nebo zdraví fyzické osoby,³⁾
 - b) vymezených domestikovaných zvířatech,
 - c) psech sloužících k hlídání vybraných domestikovaných zvířat,
 - d) rybách,
 - e) včelstvech a včelařském zařízení,
 - f) nesklizených polních plodinách,
 - g) trvalých porostech,
 - h) uzavřených objektech, nebo
 - i) movitých věcech v uzavřených objektech.
- za předpokladu splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

ČÁST DRUHÁ

PODMÍNKY NÁROKU NA NÁHRADU ŠKODY, ROZSAH NÁHRADY ŠKODY A UPLATNĚNÍ NÁROKU NA NÁHRADU ŠKODY

Podmínky nároku na náhradu škody

§ 5

(1) Nahrazuje se jen škoda prokazatelně způsobená na území České republiky vybraným živočichem, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a jen v případech, že vybraný živočich byl v době, kdy ke škodě došlo, živočichem zvláště chráněným podle zvláštního právního předpisu.¹⁾

(2) Podle tohoto zákona se nehradí škoda

- a) způsobená vybraným živočichem chovaným v zajetí člověka nebo uprchlým z tohoto zajetí,
- b) způsobená vybraným živočichem fyzické osobě v rámci jejich pracovněprávních vztahů jako pracovní úraz,⁴⁾
- c) vzniklá lovcí při lovu vybraného živočicha, který škodu ve smyslu tohoto zákona způsobil.

§ 6

(1) Náhradu škody na vymezených domestikovaných zvířatech lze poskytnout jen při splnění těchto dalších podmínek:

- a) skot, kuň, osel a jejich kříženec, ovce, koza nebo prase byli umístěni v době vzniku škody v uzavřeném objektu nebo elektrickém ohradníku anebo při jejich umístění v době vzniku škody mimo uzavřený objekt nebo elektrický ohradník byli pod přímým dohledem fyzické osoby nebo pasteveckého psa,
- b) hrabavá drůbež a vodní drůbež byla umístěna v době vzniku škody v uzavřeném objektu,
- c) králíci a kožešinová zvířata byli umístěni v době vzniku škody v uzavřeném objektu.

(2) Náhradu škody na rybách lze poskytnout jen při splnění těchto dalších podmínek:

- a) škoda byla způsobena kormoránem velkým, nebo
- b) škoda byla způsobena vydrou říční, pokud se v době a na místě vzniku škody prokazatelně zdržovala; byla-li škoda způsobena na rybách v sádkách, rybích líhních a odchovnách, klecových odchovech nebo pstružích farmách, poskytne se náhrada škody jen tehdy, pokud tyto byly v době vzniku škody oploceny a na případném přítoku a odtoku vody opatřeny mřížkami bránícími vniknutí vydry.

(3) Náhrada škody na polních plodinách se neposkytne, pokud nebyly sklizeny v agrotechnických lhůtách obvyklých pro dané území; pokud polní plodiny nebyly sklizeny v agrotechnické lhůtě z důvodu hodného zvláštního zřetele (např. z důvodu ochrany přírody), náhrada škody se poskytne.

(4) Náhradu škody na uzavřených objektech lze poskytnout i v případě, že škoda nebyla způsobena přímo vybraným zvláště chráněným živočichem, ale způsobila ji vymezená domestikovaná zvířata v důsledku napadení zvláště chráněným živočichem.

§ 7

Rozsah náhrady škody

(1) Při škodě na životě fyzické osoby způsobené vybraným živočichem se poskytne

- a) jednorázové odškodnění pozůstalým osobám za podmínky, že zůstavitel k nim měl vyživovací povinnost,⁵⁾ a to pozůstalé nezletilé osobě ve výši 50 000 Kč a ostatní pozůstalé osobě ve výši 25 000 Kč, a
- b) náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem a náhrada účelně prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením zůstavitele v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona fyzické osobě, která tyto náklady vynaložila; náhrada nákladů spojených s pohřbem se sníží o pohřebné poskytované podle zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(2) Při škodě na zdraví fyzické osoby se poškozenému poskytne odškodnění za bolest a ztížení společenského uplatnění ve výši určené podle zvláštního právního předpisu,³⁾ jakož i náhrada účelně a prokazatelně vynaložených nákladů spojených s léčením poškozeného v souvislosti se vznikem škody, která se nahrazuje podle tohoto zákona.

(3) Způsob výpočtu výše škody ve smyslu tohoto zákona na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech a včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách, trvalých porostech, uzavřených objektech nebo movitých věcech v uzavřených objektech stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

(4) K prokázání výše škody ve smyslu tohoto zákona lze použít též odborné posudky, popřípadě znalecké posudky.7) Výše škody na rybách způsobená vydrou říční nebo kormoránem velkým se prokazuje vždy odborným posudkem, popřípadě znaleckým posudkem.

Uplatnění nároku na náhradu škody

§ 8

(1) Poškozený ohlásí vzniklou škodu podle tohoto zákona do 48 hodin od jejího zjištění místně příslušnému orgánu ochrany přírody,8) a to podle místa, kde ke škodě došlo.

(2) O poskytnutí náhrady škody podle tohoto zákona poškozený požádá krajský úřad příslušný podle místa, kde ke škodě došlo, nebo Magistrát hlavního města Prahy, došlo-li ke škodě na území hlavního města Prahy, (dále jen "příslušný orgán").

(3) Žádost o poskytnutí náhrady škody poškozený předloží příslušnému orgánu, jde-li o škodu na

a) zdraví, nejpozději do 2 let od vzniku škody,

b) vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k hlídání vybraných domestikovaných zvířat nebo včelstvech a včelařském zařízení, do 10 dnů ode dne, kdy se poškozený o škodě dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy ke škodě došlo,

c) rybách způsobenou vydrou říční nebo kormoránem velkým, do 10 dnů ode dne, kdy se poškozený o škodě dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy s nejvyšší pravděpodobností škoda vznikla,

d) nesklizených polních plodinách, trvalých porostech, uzavřených objektech nebo movitých věcech v uzavřených objektech, do 15 dnů ode dne, kdy se poškozený o škodě dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců ode dne, kdy ke škodě došlo.

(4) Dnem, kdy je žádost považována za předloženou, je den, kdy příslušný orgán žádost poškozeného obdržel.

(5) Není-li žádost poškozeného o poskytnutí náhrady škody předložena příslušnému orgánu ve lhůtách uvedených v odstavci 3, nárok na náhradu škody podle tohoto zákona zaniká.

§ 9

(1) Poškozený žádá o poskytnutí náhrady škody příslušný orgán písemnou žádostí doloženou doklady a podklady potřebnými pro posouzení nároku na náhradu škody. Obsahové náležitosti žádosti, jakož i doklady a podklady, které poškozený k žádosti připojuje, jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

(2) Neobsahuje-li žádost předepsané náležitosti nebo nejsou-li k žádosti připojeny předepsané doklady a podklady, vyzve příslušný orgán poškozeného, aby doplnil chybějící údaje doklady nebo podklady nejpozději ve lhůtě do 30 dnů ode dne obdržení výzvy. V této lhůtě může poškozený též upřesnit rozsah a výši náhrady škody, o jejíž poskytnutí požádal. Příslušný orgán může z důvodů hodných zvláštního zřetele tuto lhůtu na podkladě žádosti poškozeného prodloužit.

(3) Příslušný orgán může k prokázání skutečnosti, že škoda vznikla, jakož i k prokázání výše škody vyzvat poškozeného v případě pochybností k doplnění předložených dokladů a podkladů o odborný posudek, popřípadě znalecký posudek, a to v přiměřené lhůtě určené příslušným orgánem.

(4) Pokud žádost poškozeného neobsahuje předepsané údaje, nebyly k ní připojeny požadované doklady a podklady ani na podkladě výzvy příslušného orgánu nebyly předepsané náležitosti žádosti, jakož i předepsané nebo vyžádané doklady a podklady poškozeným doplněny, náhrada škody se poškozenému neposkytne. Tím není dotčeno právo poškozeného domáhat se přiznání náhrady škody u soudu.

§ 10

(1) Místně příslušný orgán ochrany přírody⁸⁾ po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepiše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu.

(2) Skutečnosti nezbytné pro posouzení nároku na náhradu škody posoudí příslušný orgán bezodkladně po obdržení úplné žádosti. Při posuzování vychází z předložených dokladů a podkladů, kterými poškozený prokazuje svá majetková práva, popřípadě jiné vztahy k předmětu náhrady škody, dále z odborných nebo znaleckých posudků, z lékařské zprávy v případě škody na životě nebo zdraví, z potvrzení veterinárního lékaře v případě úhynu zvířat a rovněž i ze stanovisek a z údajů o monitorování vybraných živočichů poskytnutých Ministerstvem životního prostředí, popřípadě jím zřízených právnických osob.

(3) Jestliže příslušný orgán zjistí, že škodu způsobil vybraný živočich, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem a nejsou-li pochybnosti o vzniku škody poškozenému a o výši jím požadované náhrady škody, zaplatí příslušný orgán náhradu škody poškozenému nejpozději do 4 měsíců ode dne, kdy příslušný orgán žádost poškozeného o poskytnutí náhrady škody obdržel, a to způsobem, který poškozený ve své žádosti navrhl. Není-li škoda nebo její výše prokázána, příslušný orgán náhradu škody nezaplatí.

(4) Pokud příslušný orgán nezaplatí náhradu škody ve lhůtě a za podmínek uvedených v odstavci 3, může se poškozený domáhat přiznání náhrady škody podle tohoto zákona u soudu, a to nejpozději do 1 roku ode dne, kdy příslušný orgán žádost poškozeného o poskytnutí náhrady škody obdržel.

(5) V řízení před soudem ve věcech náhrady škody podle tohoto zákona jednájí jménem státu krajské úřady, a jde-li o škodu vzniklou na území hlavního města Prahy, Magistrát hlavního města Prahy.

(6) Přizná-li náhradu škody soud, zaplatí příslušný orgán poškozenému přiznanou výši náhrady škody ve lhůtě určené pravomocným rozhodnutím soudu.

(7) Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 10a

(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje orgánům uvedeným v § 10

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců .

(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení,
- b) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- c) datum a místo úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- d) adresa místa pobytu,
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(3) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,

- b) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- c) rodné číslo,
- d) adresa místa trvalého pobytu,
- e) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- c) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- d) druh a adresa místa pobytu,
- e) počátek pobytu, případně datum ukončení pobytu.

(5) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(6) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

ČÁST TŘETÍ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 11

- (1) Pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v tomto zákoně občanským zákoníkem.
- (2) Na postup příslušných orgánů podle tohoto zákona se nevztahuje správní řád.10)
- (3) Byla-li poskytnuta náhrada škody podle tohoto zákona, nelze poskytnout náhradu škody podle právních předpisů o myslivosti11) a naopak.
- (4) Finanční prostředky na náhrady škod a činnost příslušných orgánů podle tohoto zákona se poskytují příslušným orgánům ze státního rozpočtu.

§ 12

- (1) Podle tohoto zákona se poskytuje náhrada škody vzniklá po dni nabytí jeho účinnosti.
- (2) První žádosti o náhradu škody lze uplatnit nejdříve 48 hodin po nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 13

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

Náležitosti žádosti o poskytnutí náhrady škody, doklady a podklady, které se k žádosti připojují

1. Žádost o poskytnutí náhrady škody obsahuje tyto údaje:

- a) jméno, příjmení, rodné číslo a trvalý pobyt žadatele (poškozeného), je-li jím fyzická osoba,
- b) název, sídlo a identifikační číslo osoby žadatele (poškozeného), je-li jím právnická osoba,
- c) popis příčin vzniku škody a uvedení rozsahu škody,
- d) označení vybraného živočicha, který škodu podle poznatků žadatele (poškozeného) způsobil,
- e) popis opatření žadatele (poškozeného), které učinil k zabránění vzniku škody,
- f) způsob poskytnutí náhrady škody (např. převedením finančních prostředků na účet poškozeného u peněžního ústavu, výplatou peněžní částky v hotovosti v pokladně příslušného orgánu, zasláním peněžní částky poštovní poukázkou na adresu poškozeného).

2. K žádosti o náhradu škody žadatel (poškozený) připojuje:

- a) lékařskou zprávu od lékaře, který provedl ošetření, popřípadě léčil fyzickou osobu, jde-li o škodu na životě nebo zdraví,
- b) výpis z matriky (z knihy úmrtí) vypovídající o příčině smrti fyzické osoby a lékařskou zprávu od lékaře, který provedl ošetření této osoby po útoku vybraného živočicha na ni, byla-li tato osoba lékařsky ošetřena a jde-li o úmrtí fyzické osoby,
- c) doklad nebo jiný důkaz o vlastnickém právu k živočichům uvedeným v § 4,
- d) doklad o užitelském právu k rybníku, sádce, rybí líhni, rybí odchovně, klecové odchovně, pstruži farmě, jde-li o škodu na rybách způsobenou vydrou říční nebo kormoránem velkým, a odborný posudek nebo znalecký posudek⁷⁾ o vzniku škody na rybách a o její výši,
- e) potvrzení vydané veterinárním lékařem o příčině úhynu zvířete v majetku poškozeného; toto potvrzení není třeba, jde-li o škodu na rybách,
- f) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k věci movité nebo nemovité, na níž ke škodě došlo, jde-li o škodu na nesklizených polních plodinách, trvalých porostech, uzavřených objektech nebo movitých věcech v uzavřených objektech,
- g) popřípadě odborný posudek nebo znalecký posudek⁷⁾ o vzniku škody a o její výši, kromě škody na rybách, kdy jde o povinné předložení tohoto posudku [písmeno d)].

3. Příslušný orgán k žádosti připojí protokol a další důkazní materiál (např. videozáznam, fotodokumentaci) z místního šetření provedeného jím nebo orgánem ochrany přírody nebo přizvaným znalcem.

1) § 48 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

2) Zákon č. 102/1963 Sb., o rybářství, ve znění pozdějších předpisů.

3) Občanský zákoník.

4) Zákoník práce.

5) Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

6) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

7) Zákon č. 36/1967 Sb., znalcích a tlumočnicích.

8) Zákon č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

10) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.

11) Například zákon č. 23/1962 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.